

DU ER ET POLITISK DYR

EN KAMP PÅ LIV OG DØD

I det tidlige efterår giver det genlyd i de store amerikanske skove. Brølet. Det lyder højt og dybt. Det er kronhjortehanner. Det er parringssæson, og de brøler for at tiltrække hunner. Jo højere og dybere brølet lyder, jo mere tiltrækkes hunnerne. Men hannerne bruger også brølet til at skræmme rivaler. For kronhjorte er parringstiden lig med kamp. En kamp på liv og død.

Når to hankronhjorte møder hinanden i en skovlysning, begynder en nærmest rituel forestilling. Først brøler de. Så går de side om side, frem og tilbage. For at sammenligne størrelse og fysisk formåen. Og for at få svar på spørgsmålet: "Kan jeg vinde over ham den anden?". Til sidst støder de sammen med deres mægtige geværer.

Taberen må ofte trække sig med sår i siden og på hovedet. Vinderen får derimod kontrol med en flok på op imod 20 hunner, som han vil parre sig med. Vinderen tager det hele. Taberen får ingenting. Intet territorium og ingen hunner.

Hvert fjerde år hører man i november også et andet brøl i USA. Sidste gang var i 2012, det næste lyder i 2016, når ca. 300 millioner amerikanere skal vælge deres nye præ-

sident. Særlig højt brøler præsidentkandidaternes svorne tilhængere, der mødes til partikonventer, vælgermøder og demonstrationer for at bakke op om deres favorit.

I amerikansk politik tager vinderen også det hele. Den ene bliver verdens mægtigste mand med adgang til atom-bomber og statshemmeligheder. Den anden får ingenting ud over en notits i historiebøgerne. Den ene gruppe partisoldater vinder valget. Den anden taber.

For kronhjorte handler kampen om liv eller død. Det samme kan man ikke sige om partisoldaternes kamp om den amerikanske præsidentpost. Ikke desto mindre reagerer kronhjorte og partisoldater helt ens på nederlaget. For **kampens udfald sætter sig i kroppen**.

Når dyr som kronhjorte, mus, aber og fisk taber en kamp, så falder produktionen af et bestemt hormon: testosteron. Hormoner er hjernens måde at kommunikere med kroppen på. De gør kroppen klar til at flygte, kæmpe, eller hvad der nu passer til situationen.

Testosteron er et hormon, som sætter kroppen i kampberedskab. Et fald i niveauet af testosteron får omvendt kronhjorte og andre dyr til at undgå konfrontationer. Taber kronhjorten, er kroppen altså bygget til at undgå nye kampe og nye sår. Det er en smart mekanisme.

På aftenen for præsidentvalget i 2008 inviterede amerikanske forskere en gruppe partisoldater fra de to store amerikanske partier, Demokraterne og Republikanerne, ind i deres laboratorium.

Partisoldaterne blev bænket foran en storskærm, hvor de kunne følge valgudsendelsen på CNN. Og i løbet af

aftenen blev de bedt om at levere spytpøver, så forskerne kunne undersøge udviklingen i deres testosteron. Forskerne tog den første prøve, da partisoldaterne ankom klokken 20, og den sidste, 40 minutter efter at vinderen, den nye præsident, var annonceret.

Præsidentvalget i 2008 blev vundet af Barack Obama, Demokraternes kandidat. Han blev den første sorte præsident i amerikansk historie. Republikanernes kandidat, John McCain, tabte. Og forsøget med partisoldaterne viste, at kroppene hos de, der havde støttet og kæmpet for McCain, reagerede prompte. Da nederlaget blev klart, begyndte deres testosteronniveau at falde. Som om de netop havde tabt en kamp på liv og død og nu måtte slikke deres sår.

For Obamas tilhængere forblev testosteronniveauet højt. De havde vundet, og deres kroppe var klar til mere. Og de var ikke kun klar til at høre om, hvordan deres nye præsident ville regere landet de næste fire år. Som en sejrende kronhjort var de også klar til en helt anden ting, nemlig sex.

Undersøgelser har vist, at i de stater, hvor et flertal havde stemt på Obama, begyndte indbyggerne i ugen efter valgsejren at søge efter mere pornografi på internettet. I stater, hvor et flertal havde stemt på McCain, søgte indbyggerne mindre efter porno.

Den gamle græske filosof, Aristoteles, beskrev mennesket som et *zoon politikon*. Et politisk dyr. Og den nyeste forskning giver ham ret. Mennesket er bygget til et liv i politiske fællesskaber på samme måde, som fisk er designet af naturen til et liv i vandet, og fugle er designet til et liv i

luften. Vores hjerne er en politisk hjerne. Du er et politisk dyr.

SOM STALIN SIGER

I Arnhem i Holland udspillede der sig i slutningen af 1970'erne en række voldsomme politiske begivenheder. Efter en flere måneder lang politisk kampagne blev den daværende leder væltet, og en ny ledelse satte sig i spidsen.

Men begivenhederne foregik ikke på byens rådhus. De udspillede sig i Arnhems zoologiske have. I chimpanseflokken. Og den hollandske chimpanseforsker Frans De Waal observerede og kortlagde minutiøst hele forløbet.

De to ældste hanner i flokken hed Yeroen og Luit. Yeroen var den største og stærkeste, og han var leder. Men i sommeren 1976 begyndte Luit at udfordre Yeroen. Det skete ved at skabe splid mellem Yeroens støtter. Luit begyndte at tilbringe mere tid med hunnerne. Og han truede og slog dem, hvis de opsøgte Yeroen.

Det afgørende magtskifte indtrådte, da en ung han, Nikkie, begyndte at hjælpe til med at angribe de hunner, som hjalp Yeroen. Efter flere sammenstød, hvor Yeroen måtte kæmpe alene mod Luit og Nikkie, overgav han sig og begyndte at hilse underdanigt på Luit ved at krybe sammen og bukke. Luit blev den nye leder. Som løn for sin hjælp indtog Nikkie det næstøverste trin i hierarkiet, mens Yeroen nu blot var nummer tre.

Men den nye magtstruktur holdt kun kort. Nikkie øjnedde en mulighed for at klatre op på øverste trin og begyndte at bruge mere tid med Yeroen og ignorere Luit. Situationen

gik fra at være anspændt til åben krig. Efter en række voldsomme kampe, hvor Yeroen og Nikkie i fællesskab angreb Luit, overtog de to i fællesskab ledelsen af flokken. Til sidst, en morgen, fandt dyrepasserne Luit død og skamferet i sit bur.

Politik er vores ord for den proces, der afgør, hvordan ressourcer fordeles. I den forstand foregår politik også blandt kronhjorte. Men for kronhjorte er rå, fysisk størrelse det eneste politiske redskab. For mennesker og andre aber er det primære politiske redskab et andet: Vi danner alliancer. [I modsætning til kronhjorte kan mennesker samarbejde.](#)

Derfor kan vi som chimpansen Nikkie indgå aftaler om, at vi hjælper hinanden mod magten og deler bananerne, prestige og de seksuelle partnere bagefter. Og fordi vi kan samarbejde, kan ingen nok så stor og stærk person holde os nede. "Kvantitet er også en kvalitet!", sagde Stalin. To personer er næsten altid stærkere end én person – og hvis ikke, så er tre personer.

I alle aspekter af vores liv danner vi alliancer for at påvirke fordelingen af goder. Det er en almenmenneskelig aktivitet. Vi gør det så nemt og er så gode til det, at vi nærmest ikke opdager det.

I familien finder børnene sammen for at nedlægge veto mod endnu en tur på museum; før generalforsamlingen i grundejerforeningen diskuterer naboerne over hækken og forsøger at samle opbakning til en ny legeplads; i ansættelsesudvalget på arbejdspladsen taler vi med vores gode kollega for at koordinere, hvem vi peger på.

Men når vi tænder for fjernsynet og ser de politiske nyheder, så er det ikke familien, grundejerforeningen eller arbejdspladsen, nyhedsværten fortæller om. Det er snarere de nyeste begivenheder på Christiansborg. Det er finanslovsforhandlingerne, Folketingets spørgetid og ombudsmandens seneste rapport. Alt det er også politik. For det er med til at definere, hvordan indtægterne og udgifterne i familien Danmark skal fordeles.

Men alt det andet er lige så meget politik. Den eneste forskel er, at begivenhederne i en grundejerforening i Brøndby kun vedrører fordelingen af goder for denne ene forenings medlemmer. Begivenhederne på Christiansborg vedrører fordelingen af goder for os alle. Derfor er det begivenhederne på Christiansborg, der kommer i tv.

FRA KØD TIL KONTANTHJÆLP

På en stejl klippevæg i det sydøstlige Spanien kan man se kimen til vores instinkt for politik. For 12.000 år siden efterlod vores forfædre her et blik ind i fortiden. I form af billeder malet med rød okker på de grå vægge i grotten, der åbner sig midt på klippen.

Grotten Cova dels Cavalls i Spanien er ikke det eneste sted, hvor arkæologer har fundet hulemalerier. De findes overalt i verden. Oftest er det billeder af hjorte og bøfler. Men Cova dels Cavalls og andre spanske huler er specielle, fordi deres malerier også afbilder mennesker. Mennesker på jagt med bue og pil efter hjortene og bøflerne. Og, vigtigst af alt, mennesker, der jager i fællesskab.

Der er god grund til at tro, at vi har jaget sammen